

«Godt begynt- halvveis fullført»

Program for folkehelsearbeid i kommunene i Agder

Eirik Abildsnes

Kommunelegemøtet

01.02.2018

Satsningsområder i Agder

Satsning	Ledende aktør
Aktiviteter og rusfrie møteplasser	Blå Kors
Bedre tverrfaglig samarbeid i folkehelsearbeidet - BTI (modell for bedre tverrfaglig innsats)	Lister regionen og Risør kommune
Helsefremmende skoler og barnehager	Grimstad og Lillesand kommuner
Bekjempe sosial ulikhet i barn og unges psykiske helse	Kristiansand kommune

- ❖ 30 prosjektskisser fra 24 søkere- valgt ut fire større satsningsområder

Hovedmål 1

Det er etablert tverrfaglige samarbeidsstrukturer som bidrar til en varig endring for hvordan vi jobber kunnskaps- og forskningsbasert med folkehelse i regionen.

Delmål:

- 1.1) Det er etablert en **kultur i regionen for å jobbe tverrfaglig med folkehelserelaterte tema.**
- 1.2) Kommunene jobber forskningsbasert med folkehelsearbeidet og har **kunnskap om hva som er effektive virkemidler og tiltak.**
- 1.3) Tverrfaglige samarbeidsstrukturer som er utviklet gjennom programmet brukes aktivt og er **overførbare** innad i regionen og nasjonalt.
- 1.4) Det er gjennomført en langsiktig og systematisk **samordning av folkehelsearbeidet i Agder.**
- 1.5) Kommunene har i løpet av programperioden inkludert forhold som fremmer **psykisk helse og rusmiddelforebyggende arbeid som en del av oversiktsarbeidet** etter folkehelseloven.
- 1.6) Fylkeskommunen har gjennomført **overordnet evaluering** av programarbeidet knyttet til samarbeidsstrukturer i Agder.

Hovedmål 2

Flere barn og unge på Agder opplever god psykisk helse ved programslutt sammenlignet med programstart.

Delmål:

- 2.1) Kommunene har **økt kompetanse** om forhold som fremmer psykisk helse og rusforebyggende arbeid i løpet av programperioden.
- 2.2) Kommunene har, i samarbeid med relevante aktører, **(videre)utviklet kunnskapsbaserte lokale tiltak/arbeidsmåter/verktøy** for å fremme barn og unges psykiske helse og livskvalitet.
- 2.3) Kommunene **braker tiltak/arbeidsmåter/verktøy** som er utviklet gjennom programmet **aktivt**, disse er overførbare mellom kommuner i regionen.
- 2.4) Kommunene har **mer forskningsbasert kunnskap** om hva som er effektive virkemidler og tiltak i folkehelsearbeidet, og **braker kunnskapen aktivt**.
- 2.5) Kommunene har gjennomført **evaluering**, fortrinnsvis effektevaluering, av tiltakene.
- 2.6) Fylkeskommunen har gjennomført overordnet evaluering av programarbeidet knyttet til hovedmål 2.

Hovedmål 3

Sosial ulikhet i barn og unges psykiske helse og livskvalitet er redusert i løpet av programperioden.

Delmål:

- 3.1) Kommunene har **økt kompetanse** om forhold, inkludert rusforebyggende arbeid, som reduserer sosial ulikhet i psykisk helse og livskvalitet.
- 3.2) Kommunene har **(videre)utviklet kunnskapsbaserte lokale tiltak/arbeidsmåter/verktøy** for å redusere sosial ulikhet i psykisk helse og livskvalitet.
- 3.3) Kommunene **braker tiltak/arbeidsmåter/verktøy** som er utviklet gjennom programmet **aktivt**, disse er overførbare mellom kommuner i regionen.
- 3.4) Kommunene har **mer forskningsbasert kunnskap** om hva som er effektive virkemidler og tiltak i folkehelsearbeidet, og **braker kunnskapen aktivt**.
- 3.5) Kommunene har gjennomført **evaluering**, fortrinnsvis effektevaluering, av tiltakene.
- 3.6) Fylkeskommunen har gjennomført overordnet evaluering av programarbeidet knyttet til hovedmål 3.

Aktiviteter og rusfrie møteplasser

Blå kors

- Styrke barn og unges sosiale nettverk og kommunisere via sosiale medier, vil prosjektet jobbe for at flere barn og unge i Agder opplever bedre psykisk helse og arbeide med rusforebyggende arbeid.
- Hovedelementer: **deltagelse i aktiviteter, foreldreinvolvering og bruk av sosiale medier.**
- Vil at målgruppen aktivt er med og utvikler prosjektet.
- Prosjektet vil ha:
 - Flere Kick off-samtalegrupper i Agder.
 - Fellesaktiviteter og samarbeider med faste, organiserte aktiviteter i kommunene.
 - Sosiale medier og egen YouTube-kanal (nå ut til målgruppen via sosiale medier).

BTI - bedre tverrfaglig samarbeid i folkehelsearbeidet

Lister og Risør

- Tilpasse og utprøve BTI- modellen i kommuner i Agder
- Implementere BTI-modellen i kommunene i Agder
- BTI-modellen skal sikre **tidlig innsats og samordnede tjenester uten oppfølgingsbrudd** og med medvirkning fra barnet/den unge og foreldre.
- Modellen bidrar til tjenesteinnovasjon
- Et hjelpemiddel for å ta strategiske beslutninger og for å systematisere og beskrive det praktiske arbeidet.
- Helsestasjon, barnehage og skole er særlig viktige «all-arenaer».

Helsefremmende skoler og barnehager

Lillesand og Grimstad

- Kartlegge hvilke helsefremmende metoder og tiltak som allerede benyttes i skole/barnehage
- Utvikling av **helsefremmende** metoder og tiltak
- Samordning og forankring av helsefremmende tiltak/metoder
- Spredning og implementering av forskningsbaserte metoder i barnehager og skoler.

Bekjempe sosial ulikhet i barn og unges psykiske helse

Kristiansand kommune

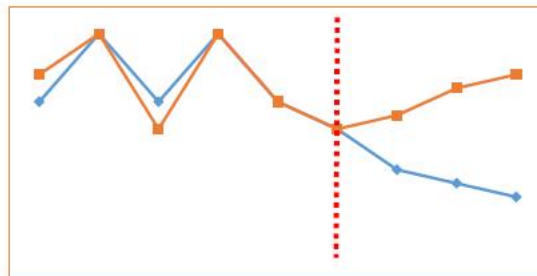
- Metodikk med familiekoordinator som jobber samtidig og helhetlig med innsatser til både voksne og barn i lavinntektsfamilier
- Koordinere tjenester og innsats i kommunen, som gis til lavinntektsfamilier.
- Prosjektet er et innovativt utviklingsarbeid og representerer en ny måte å jobbe på i offentlig sektor.
- Familie- og generasjonsperspektiv på barn og unges levekårsutfordringer, utenforskap, psykisk helse og arbeidstilknytning er ny praksis i kommunene.

Evaluering...

- «*Alle tiltak og metoder som utvikles/utprøves [...]skal evalueres.*»
 - Egenevaluering
 - Prosessevaluering
 - Følgeevaluering
 - Effektevaluering
- «Tiltak gjennomført i kommunene skal så **langt det la seg gjøre** effektevalueres»

Effektevaluering: Kontrafaktisk

- Historien om det som ikke skjedde.
- Hva ville skjedd om tiltaket ikke ble gjennomført?
- Krever et sammenligningsgrunnlag

—◆— Tiltak —■— Ikke-tiltak

Mulig design?

Kommune	0-punkt	Måling 1	Måling 2	Måling 3	Måling 4	Måling 5
A		BTI	BTI	BTI	BTI	BTI
B				BTI	BTI	BTI
C					BTI	BTI
D		Tiltak	Tiltak	Tiltak	Tiltak	Tiltak
E				Tiltak	Tiltak	Tiltak
F					Tiltak	Tiltak
G						Tiltak

Hva bør vi måle?

Hovedmål	Hva bør kartlegges?	Hvordan kartlegge?
Tverrfaglige samarbeidsstrukturer	Omfang og kvalitet av tverrfaglig samarbeid	0-punktsmåling KORUS Oppfølgingsmåling KORUS Intervjuer
Flere barn og unge opplever god psykisk helse	Psykisk helse	Spørreskjema til barn/unge, foreldre, personell i tjenestene
Sosial ulikhet i barn og unges psykiske helse og livskvalitet er redusert	Psykisk helse Livskvalitet Sosioøkonomisk status	Spørreskjema til barn/unge, foreldre, personell i tjenestene Registerdata

Hovedprosjekter

- Søknadsfrist **14. februar 2018**
 - utlysningen legges ut i oktober/november
- Fokus på **tjenesteinnovasjon i privat og offentlig sektor**

- Bedriftsprosjekter (bedrift + forskningsmiljø)
- **Offentlige prosjekter (offentlig virksomhet + forskningsmiljø)**
- Forskerprosjekter (forskningsmiljø)

- ✓ BRUKERMEDVIRKNING/-INVOLVERING ER VIKTIG I ALLE TYPE PROSJEKTER

Trepartssamarbeidet og nærhet til virksomhetens problemstillinger gir en annerledes doktorgrad

Organiseringen støtter opp under målene for ordningen

Stipendiaten er ansatt i virksomheten

**Offentlig
Sektor
ph.d.-
ordningen**

Offentlig virksomhet er søker og mottaker av støtten

Forpliktende samarbeid med en gradsgivende institusjon

Rammeverk for regional koordinering i Agder

Viktige avveininger hos
Prosjekteier/kommune

1. Igangsetting?
2. Videreføring?
3. Implementering?

Regionråd
Politisk nivå

Regionråd
Administrativt nivå

Sørlandsrådet

Rådmannsgruppen
Agder 2020

Regional
koordineringsgruppe RKG

Tverrfaglig nettverk/samordning

Andre
nettverk

Oppvekst
nettverk

Helsenett
verk

Regionale
satsinger/prosjekt/program

delprosjekt

delprosjekt

delprosjekt

delprosjekt

delprosjekt

Arena for ideutveksling, utprøving, deling og spredning

Beslutningsfase

Forankrings fase

Prosjekt fase

Avklaringsfase

